

Svensk identitetskris

Vi har en närmast kaosartad och förvirrad nationell identitetskris i Sverige. *Mauricio Rojas*, en chilensk-svensk politiker, författare och docent i ekonomisk historia vid Lunds universitet och som kom till Sverige 1974, skriver i en artikel i tidskriften *Axcess* nr 2/26 om att svenskarna har slarvat bort sin nationella identitet och nu behöver hitta en ny.

INLEDNING

Svenska politiker förvirrar sig i diskussionen om Sveriges internationella roll. Förste "pratminister" ***Krister*son** och hans krigsminister ***Jon*son** fortsätter att radera den "Sverigebild" vi tidigare haft om oss själva - ett rikt land och ett världssamvete med vår av tidigare utländska besökares lovordade "medelvägens" konsensus- och alliansfria politik.

Från att ha varit ett land som uppfattades vara ett land alla kunde tala med och som kunde medla, har Sverige nu tagit ställning för NATO och gjort landet till en huvudfiende till vår stormaktsgranne Ryssland. När USA nu flaggar för att Europa ska klara sig självt, raderas det skydd våra politiker, som tycks sakna allt konsekvenstänkande, påstår att de hade skaffat oss. Ett skydd som nu behövs, eftersom våra politiker i osaligt samförstånd raserat vårt eget försvar och vårt tidigare för vår industriella utveckling så viktiga energisystem.

Samtidigt satsas ofantliga resurser, som hade behövts för att återställa eländet, men som nu istället skickas bort i form av vapen och militärer till krig som är dömda att förloras och till s.k. grön omställning. Svenskarna tvingas nu betala dyrt för att uppfylla ifrågasatta miljömål i ett land, som varit världsledande i att rena luft och vatten samt har såväl naturliga som tekniska förutsättningar för att ha världens lägsta utsläpp av s.k. växthusgaser.

Till detta har våra politiker i samma förvirrade samförstånd och med samma totala brist på konsekvenstänkande sett till att invandringen till Sverige har ökat långt över vad landet har haft resurser att integrera. 1960 fanns knappt 3000 personer födda i Afrika. År 2000 var de ca 350.000 och 2024 1,2 miljoner.

Detta har inte bara lett till en svensk identitetskris, som *Mauricio Rojas* beskriver i tidningen *Axcess* nr 2/26. Här följer en sammanfattning av *Rojas* intressanta artikel.

Efter att i århundraden varit ett fattigt jordbrukarsamhälle höll under 1800-talets andra hälft Sverige på att omvandlas till en liten industriell stormakt. Såväl det nationella projektet som svenskheten i sig omdefinierades. Svenska folket sökte inte bara en ny boning utan också nya drömmar. En nyväckt, romantisk och bakåtblickande nationalism uttryckte sorgen inför landets radikala omdaning och trånade efter "fornstora dar" då Sveriges namn "ärat flög över jorden".

Mot detta reste sig modernismens framtidsorienterade version. Heidenstam diktade nostalgiskt om "stenarna där barn han lekt". Stockholmsutställningen 1897 lade en ny grund för "självkänslan och fosterlandskärleken". Den nationalistiska unghögern angrep 1916 "de romantiska desperados, som trampade omkring i Karl XII:s storstöflar, och pläderade för "ett Storsverige inom landets egna gränser", men nu på den materiella produktionens starka grund. Den intensiva debatt, som pågick under föregående halvsekel, ersattes av ett konkret samhällsbygge -folkhemmet- och av en alltmer politisk hegemoni: **Per Albins socialdemokrati**. Den svenska självbild som växte fram skulle förbli bestående fram till 1980-talet. Man fick lära sig att vi levde i den bästa av alla världar, andra länder borde följa vårt exempel och man kunde känna stolthet över att vara svensk. Detta var nu mitt under andra världskriget, då Sverige var en oas, där inga dog i krig, där inga soldater trampade på gatorna, där det rädde fortfarande demokrati och där alla hade mat trots ransoneringen.

Svenskarna blickade framåt och hade övervunnit det förflutna och behövde inte 1800-talets sagor. Andra folk hade kultur och historia, svenskar hade rationaliteten och framtiden. Men självtillräckligheten och den socialdemokratiska hegemonin började krackelera under 1970- och 80-talen. Decennier av stark tillväxt följdes av tilltagande ekonomiska bekymmer. En lång samförståndsepok ersattes av en konfliktfylld tid. Den största arbetskonflikten i landets historia var 1980, omsvängningen vad gällde arbetsgivarnas och fackföreningarnas samarbetsavtal – själva kärnan i den s.k. svenska modellen - och oktoberdemonstrationen mot löntagarfonder 1983. Det var hårda slag mot den svenska självbilden, som följdes av en omsvängning i synen på Sveriges roll under andra världskriget. Samtidigt blottades andra mörka kapitel – från Statens rasbiologiska institut till tvångssteriliseringens tiotusentals offer. Självspäkningens tid hade börjat och sörgårdssidyllens bedårande historia fick ett sorgligt slut.

Invandringen ledde till att segregerade områden och parallellsamhällen. Grunden för den nationella identiteten upphör att existera. Frågan "vilka är vi" växer fram. Sökandet efter det svenska kulturarvet, värderingarna och karaktärsdragen tar vid. Sökandet i modernitetens och rationalismens framtidstro övergick

Åter till romantikens och skandinavismens glansdagar på 1800-talet. Samma fråga ställdes i våra nordiska grannländer, vilket manifesteras i att Nordiska rådet 1991 utsåg detta år till "året för den nordiska identiteten".

Intresset för vikingatiden blev åter aktuellt. Ett nytt politiskt parti "Sverigedemokraterna" bildades i Sverige kring frågan "vilka är vi?" Partiets framgångar vittnar på ett påtagligt sätt om ämnets aktualitet. Idag har partiets en gång så provocativa problemformulering blivit huvudfåran i svensk politisk debatt. Att offentligt deklarerat kärleken till fosterlandet, som efter årtal har varit skambelagt, har åter blivit kutym. En veritabel explosion i fosterlandskärlek inträffade 31 mars 2026, när svenska landslaget i fotboll efter flera år av misslyckanden besegrade Polen och tog sig till VM i USA. Bronsåret fotbolls-VM:s 1994:as sång "När vi gräver guld i USA" blir åter en slagdänga.

Att patriotismen de senaste åren har fått komma in i finrummen är anmärkningsvärt, eftersom det inte var länge sedan som statsminister **Reinfeldt** kunde säga att "ursvenskt är bara barbariet, resten av utvecklingen har kommit utifrån." Eller integrationsminister **Sahlin**, som i en intervju svarade att "jag tror det som gör många svenskar avundsjuka på invandrargrupper, som har en kultur, identitet och historia som binder ihop er, och vi bara har midsommarafton och andra töntiga saker". Flyktingkrisen 2015 och den osannolika våldsvåg som dabbat Sverige under det senaste decenniet och Sverigedemokraternas framgångar har förändrat allt.

De som tidigare hävdade att "svensk rasism låg bakom det mesta" har hamnat i skamvrån. En ny mer verklighetsförankrad grund för sökandet efter en ny identitet och samhällsgemenskap har skapats. Varken odalbonden, Karl XII eller Per Albin kan hjälpa Sverige vidare, hur outhärliga de än må vara. Utan dem skulle vi inte ha något land att bygga vidare på. Lika outhärligt är det dock att uppfatta vårt land på ett nytt sätt baserat på verkligheten.

I denna förvirrade tid får vi aldrig glömma att vi står på svensk mark och att det är i den svenska myllan vår gemensamma framtid kommer att växa. Särskilt vi som kom inte för så länge sedan till göternas och svearnas land får inte glömma det skriver - mycket insiktsfullt - svensk-chilenaren **Mauricio Rojas avslutningsvis.**

INLEDNING och sammanfattningen av artikeln är skriven av **Lars-Olof (LO) Landin**, grundare/redaktör tankesmedjan Kreaprenör®
www.creapreneur.se